

ПРИРОДА – НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

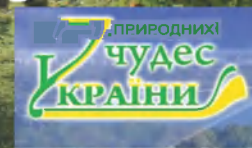
Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Листопад, 2021 р.

№ 11 (331)

Обговорили питання поводження з побутовими відходами у Синевирській громаді

У національному природному парку «Синевир» відбулася робоча нарада щодо вирішення питань поводження з побутовими відходами у межах Синевирської територіальної громади. У засіданні взяли участь директор Департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Едуард Арустамян, директор НПП «Синевир» Микола Дербак, голова Синевирської ТГ Іван Чуп, заступник голови Синевирської ТГ Марія Красняник, керуючий справами виконавчого комітету Колочавської ТГ Василь Малета, заступники директора та керівники відділів національного парку.

Едуард Арустамян зокрема зазначив, що сміття – це та проблема, яку необхідно вирішувати першочергово. Ми звикли, щоб держава для нас багато робила, це правильно і так має бути але ми на місцях мусимо теж багато

робити. У громаді є бачення вирішення проблеми і це добре. Поряд з цим необхідним є посилення інформаційної та освітньої роботи з людьми, а також з боку НПП «Синевир» - жорстка реакція служби державної охорони на факти забруднення довкілля побутовими відходами.

Микола Дербак розповів про численні заходи, проведені національним парком «Синевир» задля збереження і очищення довкілля. Мова йде про постійні екологічні акції, безперервні інформаційно-освітні заходи з різними цільовими аудиторіями, звернення через ЗМІ і релігійні громади тощо. НПП «Синевир» має діючу угоду з приватним підприємцем про вивезення сміття, але є прагнення, щоб усі жителі регіону і підприємці мали відповідні угоди і діяла чітка система комунального обслуговування у Синевирі і

Синевирській Полянці. У селах Колочавської ТГ це питання вичерпано і даний досвід варто переймати.

Голова Синевирської ТГ Іван Чуп переконаний у необхідності сортування сміття. Громада вивчила досвід Колочави і готова його переймати, бо тут є дійсно хороші напрацювання. Наразі укладено угоду з приватним підприємством про надання послуги з розроблення схеми санітарного очищення населених пунктів Синевирської ТГ. Також укладено угоду з комунальним підприємством «Чисте Міжгір'я» про приймання та розміщення ТПВ. Однак зараз планується робота комплексного комунального обслуговування мешканців громади. Наразі є необхідність у придбанні великого контейнера, після наповнення якого здійснюватиметься вивіз сміття. Місцеві жителі для складування сміття матимуть змогу придбати малі контейнери або відповідні пакети.

Керуючий апаратом виконавчого комітету Колочавської ТГ Василь Малета поділився досвідом його громади. Найперше тут було створено благодійний фонд, який співпрацював з приватним підприємцем, що спеціалізується на прийманні сміття. Громада уклала угоду про оренду автомобіля, яким розпочато вивезення сміття. Згодом, у рамках одного проекту, придбано власне авто. Наразі планується придбання склобою і пресу для ПЕТ-пляшок.

Під час робочої наради досягнуто спільної думки: проблема збору і вивезення сміття має бути вирішена якомога швидше. Це в інтересах усіх.

Щиро вітаємо!

Сердечно вітаємо з днем народження непересічну особистість, відмінного сім'янина, талановитого і відповідального керівника, добру та щирю людину – директора національного природного парку «Синевир», заслуженого природоохоронця України, депутата Закарпатської обласної ради

**ДЕРБАКА
МИКОЛУ ЮРІЙОВИЧА**

У будні і в свята – ви на праці. Це ті зусилля, які максимально докладаєте для охорони природи, управління природно-заповідною установою та розвитку регіону. Нехай ваш труд завжди буде плідним. Хай сили множаться, а творчі ідеї генеруються та втілюються в життя.

Від щирого серця бажаємо міцного здоров'я, невичерпної енергії, щастя, поваги оточуючих і любові рідних. Нехай удача супроводжує в усіх починаннях, в житті буде безліч цікавих і чудових подій. Бажаємо, щоб мрії збувалися, задумане – втілювалося в життя. Кожен день хай буде сповнений приємними турботами, геніальними ідеями і блискучими перемогами.

Нехай душа у вас ніколи не старіє,
На білій скатертині будуть хліб і сіль,

Своїм теплом вас завжди сонце гріє,

Слова подяки линуть звідусіль.
Здоров'я зичимо навик,

На все життя добра бажаєм щиро,

Щоб радісним і довгим був ваш вік,

З добром, любов'ю, спокоєм і миром.

НПП «Синевир» придбав новий автобус

Автопарк національного природного парку «Синевир» поповнився ще одним технічним засобом – мікроавтобусом МАЗ 281040. Новий транспортний засіб установа придбала за кошти спеціального

фонду. Мікроавтобус використовуватиметься головним чином для перевезення працівників установи на роботу.

– Центральний офіс національного природного парку «Синевир» розміщений між селами Синевир і Синевирська Поляна, тобто поза межами населених пунктів. У нас також працюють фахівці з Негрівця і Колочави. Усіх цих людей ми щоденно доправляємо на роботу. Наявні мікроавтобуси застаріли.

Тому й виникла потреба в придбанні нового транспортного засобу. Тепер нашим співробітникам буде зручно діставатися на роботу, – каже директор НПП «Синевир» Микола Дербак.

Мікроавтобус розрахований на 16 місць. В подальшому він може стати в нагоді й для інших потреб, пов'язаних із забезпеченням функціонування національного природного парку «Синевир».

Вл. інфо.

Прибрати і не смітити! На Вільшанському водосховищі відбулася масштабна екологічна акція

30 жовтня працівники національного природного парку «Синевир» взяли участь у екологічній акції прибирання Вільшанського водосховища від побутового сміття. До заходу долучилися численні волонтери, представники місцевих територіальних громад, небайдужі люди з усього Закарпаття і з-за його меж. Разом збирали ПЕТ-пляшки, скляні і жерстяні відходи та інший непотріб, який бездумно викинули колись у річку байдужі люди. Саме

байдужість можна назвати однією з головних причин екологічної проблеми Вільшанського водосховища. Ця місцевість є сприятливою для рекреації. Навколишні гори і мальовничі букові ліси могли би стати улюбленим місцем відпочинку туристів, якби не сміття. Воно накопичується біля берегів і не тільки. Це псує настрій і відпочинок, не кажучи вже про шкоду для природи. Увесь побутовий непотріб розкладається у природі століттями,

дозовано завдаючи шкоду усьому живому.

Подібні акції, які тут проводяться не вперше, дають надію на порятунок Вільшанського водосховища. Позитивними є кроки місцевих громад і національного парку, які з усіх сил намагаються вирішити смітєву проблему. Мова йде не лише про системну роботу зі збору і вивезення сміття від місцевих жителів. Вкрай важливо сортувати побутові відходи для переробки.

Освоювали сучасне технічне обладнання

Співробітники НПП «Синевир» взяли участь у тренінгу зі встановлення та використання комп'ютерного обладнання, який проводився в рамках українсько-німецького проекту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні».

На базі Карпатського національного природного парку навчання з представниками цільових територій проекту проводили Міхаель Бромбахер та Слдрік Шроєр.

Протягом двох днів відбулися теоретичні та практичні заняття з освоєння комп'ютерної техніки, фотоапаратів та дронів.

Завдячуємо проекту за нове технічне обладнання, яке сприятиме ефективній роботі нацпарку.

Любов ГРЕЧИН,
фахівець відділу
еколого-освітньої роботи
НПП «Синевир».

Працівники НПП «Синевир» взяли участь у міжнародній конференції

28 – 30 жовтня на базі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» відбулася X міжнародна науково-практична конференція «Нові технології в геодезії, землепорядкуванні та природокористуванні». Конференція присвячена 15-тій річниці з дня заснування географічного факультету вищезазначеного університету, який і організував захід за сприяння науково-дослідного геодезичного,

топографічного і картографічного інституту (Черкаська область), Закарпатської регіональної філії державного підприємства «Українське аерогеодезичне підприємство», компанії ZAKRPOS, компанії ТНТ-ТРІ, НПП «Синевир», НПП «Зачарований край» та ін. Зважаючи на карантинні обмеження, науковий форум відбувся з дотриманням карантинних норм та вимог. До заходу долучилися

партнери та гості з різних регіонів України, Словаччини, Чехії, а також група представників національного парку «Синевир», яку очолив заступник начальника наукового відділу Юрій Ярема. У збірці матеріалів X міжнародної науково-практичної конференції було опубліковано 4 статті від НПП «Синевир» із загальною тематикою природокористування. Загалом участь у конференції взяли понад 70 науковців, фахівців та управлінців.

Вітальним словом зустріч розпочав к.т.н., декан географічного факультету УжНУ Іван Калинич, який наголосив на тому, що тематика конференції надзвичайно важлива. Адже зараз на ринку праці є потреба у спеціалістах, які володіють саме такими знаннями і навичками, які обговорюються і стоять на порядку денному форуму.

«Я радий, що наша зустріч стає традиційною, адже вона щоразу дає великі можливості вдосконалю-

вати систему назрілих нових технологій у розв'язанні різноманітних геодезичних робіт та завдань», – зокрема зазначив Іван Калинич.

Після урочистого відкриття конференції, учасники перейшли до пленарного засідання та безпосереднього обговорення питань програми порядку денного. Зокрема, науковці ґрунтували свої виступи на нових технологіях в геодезії, землепорядкуванні та природокористуванні, виступаючи доповідали з презентаційними матеріалами та дискутували щодо актуальних питань даної тематики, де разом знаходили спільні ефективні підходи до вирішення актуальних проблем.

Микола КУРУЦ,
заступник начальника
відділу рекреації
НПП «Синевир».

Екокласи – просто неба

Екологічне виховання молоді – складний процес, який потребує чимало зусиль педагогів. Все починається з доброго прикладу у сім'ї та освітньо-виховних заходів, які стають ґрунтом для формування екологічної культури.

Національний природний парк «Синевир» активно проводить еколого-освітні заходи, охоплюючи різні цільові аудиторії, особливо молодь. А зараз парк, спільно з Інститутом еколого-релігійних студій, бере участь у проєкті «Церкви та громадські організації разом задля екоосвіти в національних

парках», що співфінансується Союзом охорони природи Німеччини (NABU International) та за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини (Auswärtiges Amt, AA Kultur). У рамках цього проєкту в НПП «Синевир» створено 2 екокласи просто неба, які стануть важливою еколого-освітньою інфраструктурою для проведення заходів з молоддю. Один з них розмістився в урочищі Остріки, а інший у Реабілітаційному центрі бурого ведмеда. Невдовзі екокласи будуть доповнені інформаційно-освітніми та інтер-активними стендами.

Синевир – місце сили.
Подорожуйте!

таке вже й велике. Але за глибиною крутіше Азовського моря. Максимальна глибина Синевира 22 метри. Десять відсотків озера має глибину більше десяти метрів.

Вода в Синевирі холодна завжди, навіть влітку, та й купатися тут заборонено. У гірських озерах схоплюють судоми, можна потонути під час купання.

Багатьох туристів вабить острів. До нього краще поплисти на плоту. Такою послугою може скористатися будь-який турист, але тільки в період з весни до осені. Взимку озеро сковує товстий шар льоду.

Взимку тут не менш красиво, ніж у будь-який інший сезон. На Синевир можна подорожувати в будь-який час. Відвідавши озеро, турист знайде собі ще безліч розваг. Недалеко від озера є чимало мальовничих туристичних стежок, водоспад Білий звір, Дике озеро, Реабілітаційний центр для бурих ведмедів, Центр реабілітації хижих птахів, численні музеї та багато іншого. Все для туристів. Подорожуйте!

Екологічна освіта

Чому важливо не порушувати
гармонію природи?

Природа національного парку «Синевир» щедра численними родзинками, які становлять значну наукову, культурну, духовну, освітню функції. Синевирське озеро, Дике озеро, сфагнові болота Глуханя і Замшатка, водоспад Білий звір, мальовничі гори і численні річки – це лише невеликий перелік місць сили НПП «Синевир». А ще тут зростають природні ліси і особливо цінні букові праліси, площа яких становить 2865 га. Це справжні лабораторії просто неба. На цих ділянках ніколи не проводилася господарська діяльність, а природа споконвіку розвивалася у своїй гармонії. Тож не випадково букові праліси віднесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Наявність таких особливих об'єктів спонукають усіх нас з відповідальністю ставитися до створіння. А це конкретні дії кожної людини щодня задля збереження природи для наступних поколінь.

Особливо це стосується лісів, у яких зосереджена значна частина біологічного різноманіття. Вчені підраховали, що 8 з 10 видів рослин і тварин суходолу знайшли своє середовище існування саме у лісах. Багаті біологічним різноманіттям ці екосистеми й у національному парку «Синевир». Серед них чимало рідкісних, внесених до Червоної книги України та міжнародних охоронних списків. Ведмідь бурий, рись звичайна, лобарія легенеподібра, катателазма царська, білоцвіт весняний – чого варта цінність лише цих кількох видів. А всього в межах НПП «Синевир» зростає півсотня «червонокнижних» рослин і водиться стільки ж видів рідкісних тварин.

Більш детально на цю тему працівники відділу еколого-освітньої роботи парку спілкувалися з молоддю Колочавського закладу загальної середньої освіти №1. Тішить, що діти дуже люблять природу, намагаються її глибше досліджувати. На цьому етапі важливим є глибоке усвідомлення серед молоді відповідальності за природу, що й стало ключовою метою цієї еколого-освітньої зустрічі.

Кожного разу похід на природу залишає певний відбиток у нашому мисленні і торкається емоцій. Особливо запам'ятовуються візити до лісу у дитячому віці. Саме тоді формуються основи екологічної поведінки людини. Тож так важливо запрошувати дітей у гості до лісу. Це середовище для безкінечного дослідження юними природолюбцями усього, що трапляється на шляху. А ліс справді наповнений дивовижними речами, які можна

дуже цікаво інтерпретувати. Це працівники відділу еколого-освітньої роботи НПП «Синевир» робили під час чергового заходу, у якому взяли участь діти села Вільшана.

Заняття було побудовано таким чином, щоб юнь зрозуміла важливі процеси, пов'язані з лісом. Особливий акцент ставився на взаємопов'язаність компонентів природи. Мова йде про те, що природа гармонійно створена Творцем і нічого зайвого у ній немає, але усі її компоненти взаємозалежні. Дуже важливо не порушувати цю гармонію. Чому? Ось, якщо зникнуть комахи, то зникнуть й птахи, якщо не буде достатньо рослинності, то це смертельно позначиться та траводіних тваринах, якщо зрубати всі дерева на якійсь великій ділянці, то численні види залишаться без дому, яким для них є ліс...

Наскільки у природі все пов'язано дітям не лише розповіли. Для засвоєння знань працівники національного природного парку «Синевир» запропонували вправи. Під час однієї з них молодь стала в круг, а кожен учасник грав роль якогось компонента природи (дерева, тварини, гриби, лишайники, ґрунти і т. ін.). Відтак діти брали клубок з ниткою і кидали його один одному, демонструючи таким чином взаємопов'язаність у природі. Наступним етапом вправи стало засвоєння знань про загрози, які може зазнавати довкілля. Деякі учасники, перебуваючи у ролі певного компонента природи, по черзі відпускали нитку. Це стало демонстрацією порушення екологічної системи у випадку, якщо з неї зникають живі чи неживі елементи.

Даний освітній захід мав за мету привернути увагу молоді до питань збереження природи, залучити до глибшого осмислення сучасних екологічних проблем.

Учасники обидвох цих заходів отримали у подарунок розмалювку «Як робить Мар'яночка?», яку надано в рамках проєкту «Церкви та громадські організації разом задля екоосвіти в національних парках», що реалізується Інститутом еколого-релігійних студій та НПП «Синевир» у співпраці з Союзом охорони природи Німеччини та за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

Юрій БАБЧИН,
начальник відділу
еколого-освітньої роботи
НПП «Синевир».

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Ігор Росоха.
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:

с. Синевир, 1626, Хустський р-н,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua

За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках
газети.

Тираж 500 прим.

Зам.

Номер віддруковано у ТЗОВ «Терно-Граф».
Адреса: вул. Текстильна, 18, м. Тернопіль,
46000

Почни з себе!

Коли мова йде про сміття, мало хто замислюється над тим, що воно може бути ресурсом. Приклад європейських країн показує, що понад 50% відходів йде на переробку. Найбільших успіхів у цьому досягнула Швеція, де 99% сміття переробляється. За даними фахівців, в Україні у якості ресурсу використовується 4%. Тут є над чим замислитися, а поле для роботи безмежне.

Банальний, але правдивий вислів: «Почни з себе!». Кожен може почати сортувати сміття, а це не так складно.

Національний природний парк «Синевир» здійснює сортування відходів. Спеціальні урни встановлені у місцях, де найбільше скупчення туристів, а саме: поблизу

озера Синевир і у центрі бурого ведмедя. Закликаємо відвідувачів відповідально ставитися до природи, не засмічувати її, а сміття викидати в урни відсортоване. Такі дії допоможуть зберегти довкілля і чистоту в нашому краї. Важливим моментом процесу сортування є зменшення об'єму побутових відходів. Наприклад, викидаючи пластикову пляшку, випустіть повітря з неї і скрутіть. Таким чином в урну поміститься більше відходів.

НПП «Синевир» регулярно проводить екологічні акції благоустрою, адже трапляються й несвідомі туристи і місцеві, які сміять на узбіччях, у річці чи лісі. Звертаємось до усіх людей доброї волі: будьмо відповідальними за природу і власні дії. Уникайте зайвого пакування. Ходіть у магазин з еко-сумкою, щоб не купувати щораз поліетиленові пакети. Деякі продукти можна брати у свою тару. Прості правила допоможуть зменшити кількість відходів і зберегти довкілля. Дякуємо за свідомі дії.

Вл. інфо.

Як справи у господаря карпатських лісів?

Ліс пульсує життям. Усі компоненти цієї екосистеми тісно пов'язані. Якщо один з них зникає, то це неодмінно позначиться на інших живих організмах.

Справжнім господарем карпатських лісів є бурий ведмідь. Це найбільший хижак наших гір, хоча харчується він переважно рослинною їжею.

У Карпатах ведмеді можуть вести як денний, так і нічний спосіб життя. У зимову сплячку залягають лише під час стійких морозів і можуть перебувати у барлозі до 3 місяців. Під час цього періоду вони нічого не їдять. Перебуваючи у зимовій сплячці, самки народжують потомство. Найчастіше у ведмедиці народжується одне ведмежатко, зрідка двоє або троє.

У дикій природі України ведмедів бурих мало. Про цікавий світ клишоногих і середовище їх

існування розповіли школярам працівники НПП «Синевир» під час еколого-освітнього заходу у Горбівському закладі загальної середньої освіти.

До речі, недавно Міндовкілля затвердило План дій щодо збереження ведмедя бурого в Україні. Документ розробили спільно з Громадською спілкою «Всесвітній фонд природи Україна» на основі матеріалів, зібраних науковцями за останні 30 років в Українських Карпатах та Поліссі.

Ведмідь бурий – найкрупніший хижак фауни України та єдиний представник родини Ведмежих. Статус «мисливського» виду в Україні призвів до значного його скорочення.

За останні 40 років їх чисельність скоротилася більш ніж утричі. З 2003 року ведмедя бурого занесено до Червоної книги України.

Вітаємо!

Поздоровляємо з днем народження **Хланту Михайла Петровича**, начальника Негровецького ПОНДВ.

За час роботи ми знаємо вас не тільки як компетентного керівника, досвідченого фахівця, але і як сучасну, веселу, товариську людину, яка вміє вислухати та порадити, пожартувати і підтримати, бути вимогливим та добродушним. Бажаємо вам щастя, успіхів, процвітання і значних досягнень у житті.

Кар'єрного бажаємо росту,
Хай легко буде все і просто –
В житті, в роботі і в родині,
Життю радійте щохвилини.

У листопаді святкують день народження працівники НПП «Синевир»:

Конар Ангеліна Дмитрівна, заступник головного бухгалтера;

Горват Михайло Степанович, заступник начальника Синевирсько-Полянського ПОНДВ;

Красняник Василь Петрович, інспектор І к. Синевирсько-Полянського ПОНДВ;

Маркус Василь Іванович, робітник Колочавського ПОНДВ;

Нірода Дмитро Іванович, інспектор І к. Остріцького ПОНДВ;

Руснак Іван Федорович, інспектор І к. Синевирсько-Полянського ПОНДВ;

Руснак Федір Федорович, інспектор І к. Синевирсько-Полянського ПОНДВ;

Біланін Василь Степанович, працівник відділу ВПР;

Вовканець Микола Михайлович, робітник відділу ВПР;

Горват Михайло Михайлович, водій РТД;

Субота Ілля Васильович, сторож ВТО.

Хай збуваються найзаповітніші мрії, завжди вас супроводжує щаслива зоря удачі, в домі панують любов, злагода та добробут. Нехай в особистому житті все буде відмінно, робота приносить користь і буде тільки в радість.

З днем народження вітаєм,

Гори щастя вам бажаєм.

В гаманці щоб були гроші,

Друзів вірних та хороших,

Мрій, що душу окриляють,

Та від стресів позбавляють,

Відпочинків цілий рік,

Рівних, вдалих вам доріг.

Хай здоров'я тішить вас,

Буде міцним, як алмаз!

